

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 16 października 2023 r.
(OR. en)

14084/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0077(COD)

ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Rada
Nr dok. Kom.:	7440/23 + ADD1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającego rozporządzenia (UE) 2019/943 i (UE) 2019/942 oraz dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944 w celu udoskonalenia struktury unijnego rynku energii elektrycznej – Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. 14 marca 2023 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia mającego udoskonalić strukturę unijnego rynku energii elektrycznej (EMD) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia mającego poprawić ochronę Unii przed manipulacją na hurtowym rynku energii (REMIT).

2. Wnioski te powstały jako reakcja na bardzo wysokie ceny i zmienność na rynkach energii elektrycznej obserwowane w latach 2021–2022 i opierają się na trzech filarach: ochronie konsumentów, zwiększaniu stabilności i przewidywalności kosztów energii (a tym samym przyczynianiu się do konkurencyjności gospodarki UE), a także pobudzaniu nowych inwestycji w energetykę.
3. 23 marca 2023 r. Rada Europejska zwróciła się do współprawodawców, aby niezwłocznie dokonali postępów w pracach nad proponowaną zmianą struktury unijnego wewnętrznego rynku energii elektrycznej i by mogła ona zostać przyjęta do końca 2023 r.

II. AKTUALNA SYTUACJA

1. 19 czerwca Rada TTE (Energia) omówiła 5. zmianę (REV5) rozporządzenia mającą udoskonalić strukturę unijnego rynku energii elektrycznej (EMD) oraz zmianę rozporządzenia mającą poprawić ochronę Unii przed manipulacją na hurtowym rynku energii (REMIT) (dok. 10605/23 i 10606/26). Celem było wypracowanie podejścia ogólnego w sprawie obu dokumentów przed negocjacjami z Parlamentem Europejskim.
2. Podczas posiedzenia uzgodnione zostało podejście ogólne w sprawie rozporządzenia REMIT. Jeśli chodzi o rozporządzenie EMD, państwa członkowskie zwróciły uwagę na kilka kwestii, które wymagają dalszych konsultacji i preredagowania tekstu; mowa tu w szczególności o kontraktach różnicowych oraz ewentualnym odstępstwie od limitów emisji CO₂ podczas stosowania mechanizmów zdolności wytwórczych. 30 czerwca Coreper przeanalizował nową propozycję kompromisową. Mimo że osiągnięto pewien postęp, państwa członkowskie podkreśliły, że potrzebne są dalsze prace.
3. Jak już stwierdzono w dokumencie ST 10607/23, ze względu na pewność i jasność prawa art. 2 i 3 proponowanego rozporządzenia w sprawie struktury rynku energii elektrycznej, które zmienia dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944, zostaną oddzielone od tego rozporządzenia i staną się odrębną dyrektywą. Jest to dostosowanie prawne i techniczne, które nie ma wpływu na istotne przepisy zawarte w tych wnioskach.

4. Prezydencja hiszpańska kontynuowała prace wcześniejszej prezydencji: pierwszą dyskusję przeprowadziła 6 lipca na forum Grupy Roboczej ds. Energii. Pracowała nad dwoma nierozstrzygniętymi kwestiami, tzn. kontraktami różnicowymi oraz ewentualnym odstępstwem od limitów emisji CO₂ podczas stosowania mechanizmów zdolności wytwórczych. Słuchała też opinii wszystkich państw członkowskich na temat tego, jak najlepiej dążyć do wypracowania porozumienia.
5. 26 lipca prezydencja zwróciła się do państw członkowskich, aby skoncentrowały się na dwukierunkowych kontraktach różnicowych, o których mowa w art. 19b, zwłaszcza na tych kontraktach związanych z nowymi inwestycjami w wytwarzanie energii elektrycznej mającymi przedłużyć cykl życia, w przypadku których istnieje wyraźna i pilna potrzeba znalezienia równowagi między podziałem dochodów a zasadą projektowania kontraktów. Prezydencja poprosiła delegacje, aby do 1 września przedstawiły pisemne propozycje dotyczące art. 19b z rozporządzenia EMD. Delegacje omówiły sporządzone przez siebie materiały na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Energii 5 września.
6. Opierając się na uwagach i materiałach państw członkowskich, prezydencja zaproponowała nowy sposób sformułowania art. 19b (kontrakty różnicowe), aby pogodzić ze sobą różne stanowiska. Tekst był omawiany na posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Energii 14 i 19 września.
7. Rozporządzenie mające udoskonalić strukturę unijnego rynku energii elektrycznej (EMD) znalazło się w porządku posiedzenia Rady TTE (energia) zaplanowanego na 17 października 2023 r. przewidującego wypracowanie podejścia ogólnego.
8. W ramach przygotowań do dyskusji Rady TTE (energia) prezydencja w pierwszej kolejności zwróciła się do Komitetu Stałych Przedstawicieli, aby na posiedzeniu 4 października wydał dalsze wskazówki polityczne, które pomogłyby w rozstrzygnięciu zasadniczych kwestii z art. 19b (dok. ST 12674/23).

9. W efekcie prezydencja postanowiła sporządzić nową wersję tekstu (REV6) i zamieściła ją w dokumencie ST 13771/23, który został omówiony 13 października na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli. Szczególny nacisk położono na art. 19b rozporządzenia 2019/943 o energii elektrycznej zmienianego rozporządzeniem EMD. Po uzyskaniu od Komitetu Stałych Przedstawicieli stosownych wytycznych prezydencja przygotowała kolejną wersję tekstu (REV7).

III. PRACE W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM I INNYCH ORGANACH UNIJNYCH

1. W Parlamencie Europejskim pracą nad przedmiotowym dossier kieruje Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE). 14 września Parlament przyjął na sesji plenarnej sprawozdanie na temat rozporządzenia EMD.
2. 14 czerwca opinię na temat EMD wydał Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, a 6 lipca 2023 r. – Komitet Regionów.

IV. NAJWAŻNIEJSZE ELEMENTY KOMPROMISOWEJ PROPOZYCJI PREZYDENCJI DO OMÓWIENIA NA FORUM RADY

1. W dok. REV 7 najważniejsze zmiany w stosunku do dok. ST 13771/23 (REV6) i ST 10606/23 (REV5) są następujące:
 - a) Art. 19b rozporządzenia 2019/943 w sprawie kontraktów różnicowych:
 - Ust. 1 nadal koncentruje się na systemach bezpośredniego wsparcia cen dla inwestycji w nowe jednostki wytwarzania energii.
 - Ust. 1a zawiera kryteria projektowania kontraktów różnicowych dotyczące: 1) wpływu systemu wsparcia na działanie jednostek wytwarzania i ich uczestnictwo w rynku energii elektrycznej; 2) poziomu wynagrodzenia; oraz 3) związku z konkurencją na rynku wewnętrznym.

- Uproszczony został tekst ust. 3 regulującego aspekty podziału dochodów z kontraktów różnicowych. Usunięte zostały wzmianki o przekazywaniu dochodów na rzecz przedsiębiorstw.
- b) W art. 64 rozporządzenia 2019/943 o energii elektrycznej dodano nowy ust. 2c i odnośny motyw 53f. Dotyczą one możliwości wprowadzenia wyjątkowego odstępstwa od art. 22 ust. 4 lit. b) rozporządzenia o energii elektrycznej w odniesieniu do mechanizmów zdolności wytwórczych zatwierdzonych przez Komisję przed wejściem w życie tego rozporządzenia. Komisja musi zezwolić na to odstępstwo i musi ono być zgodne z art. 107 i 108 TFUE. Ponadto jego zastosowanie zależy od spełnienia pewnych warunków. W szczególności musi ono ograniczać się do takiej ilości zdolności wytwórczych, która jest potrzebna do zaradzenia problemom związanym z wystarczalnością. Komisja będzie oceniać wpływ wniosku o odstępstwo pod kątem emisji gazów cieplarnianych. Odstępstwo może być stosowane do 31 grudnia 2028 r.
- c) W art. 66a dyrektywy 2019/944 utrzymano ustęp, który przewiduje, że państwa członkowskie mogą stosować – bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE – pułap dochodów od wytwórców inframarginalnych na takich samych warunkach jak warunki określone w art. 6–8 i art. 10 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854. Pułap taki może być stosowany do 30 czerwca 2024 r.
- d) Motywy:
- Dodany został nowy motyw 29a dotyczący umów zakupu energii elektrycznej. Podkreślono w nim, że państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na transgraniczne umowy tego typu i usuwać nieuzasadnione bariery konkretnie z nimi związane, umożliwiając konsumentom w państwach członkowskich o ograniczonej zdolności dostęp bez dyskryminacji do energii wytwarzanej w innych regionach.
 - W motywie 40a dodano, że mechanizmy zdolności wytwórczych mogą odegrać ważną rolę w zapewnianiu wystarczalności zasobów w przypadku systemów energetycznych bez wystarczających połączeń międzysystemowych.

- W motywie 53g dodano nowy tekst mówiący o tym, że mechanizmy zdolności wytwórczych powinny być otwarte na udział wszystkich zasobów, które są w stanie zapewnić wymagane parametry techniczne, w tym elektrowni gazowych, pod warunkiem że spełniają one limit emisji określony w art. 22 ust. 4.
- Dodany został motyw 53a dotyczący pułapu dochodów dla wytwórców inframarginalnych uregulowanego w art. 66a dyrektywy 2019/944.

V. PODSUMOWANIE

1. Rada proszona jest zatem o uzgodnienie podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady TTE (energia) 17 października na podstawie tekstu zamieszczonego w dok. ST 14085/23.
2. To podejście ogólne będzie stanowiło mandat Rady do przyszłych negocjacji z Parlamentem Europejskim w ramach zwykłej procedury ustawodawczej.
